

И покрај тоа што ликот на Радован Караџиќ одамна е минато за Балканот, сепак неговото име и дело уште долго ќе предизвикуваат интерес не само кај балканската, туку и во светската јавност. Постоело ли сценарио за заштита на водачот на босанските Срби, кој ја дал таа заштита доколку ја имало, каде е сега, која служба го обезбедува, дали Холбрук навистина му дал писмено ветување дека нема да оди во Хаг? Ова се само дел од прашањата на кои многумина чекаат скорешен одговор. А, Радован како да пропаднал в земја. Веќе 12 години му се губи трагата. Никој не знае каде е. Или не сакаат да кажат. Црна Гора, Србија, Русија, Грција... Кој му нуди децениско заштитништво на најбараниот воен злосторник во Европа? Ироничните аналитичари често коментираат дека тој можеби е во некој американски универзитет каде држи предавања на тема "Како да се растури држава и како да се убијат сопствените соседи".

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Обвинувањата на поранешниот портпарол на Хашкиот трибунал, Флоренс Артман, дека западните земји, а особено САД, вршеле опструкција во апсењето на поранешниот лидер на босанските Срби, Радован Караџиќ, повторно ја покренува лавината реакција кај светската демократска јавност. Појавувањето на нејзината книга "Злосторство и казна" најави политички бестселер на сиромашната издавачка



АРТМАН: "ОНИЕ КОИ ЗБОРУВАА ДЕКА КАРАЏИЌ ТРЕБА ДА СЕ АПСИ, ТИЕ ГО ШТИТЕА!"

КАРАЏИЌ Е НА С ШТО ТОА Е ДОГО



СТРАВ ОД РЕАКЦИЈЕ НА РУСИЈА

Седумнаесет месеци по потпишувањето на Дејтонскиот мировен договор во Елисејската палата во Париз се сретнале Жак Ширак, Бил Клинтон, Тони Блер и Хелмут Кол. Една од главните теми на средбата било апсењето на Радован Караџиќ и на Ратко Младиќ. Во тие разговори Ширак се залагал за нивно апсење, но Клинтон инсистирал на тоа дека акциите не смеат да се преземат без претходно да се извести Москва. Ширак се спротивставил на таквото гледање на работите, бидејќи Елцин не се согласувал со никакво апсење на обвинетите босански Срби. По жестоката расправа, Клинтон со помош на Блер го убедил Ширак дека е корисно и руската страна да биде вклучена во текот на операциите за приведување на двајцата обвинети.

А НА ФЛОРЕНС АРТМАН

почва, кога се во прашање делата од оваа област. Откривањето на податоците дека Судот во Хаг работел под влијание на високи политички инстанци од Западот, навистина предизвика згрозување кај правниците. Иако беше јавна тајна дека Хашкиот суд е продолжена рака на западните центри на моќ, сепак никој не очекуваше дека гласноговорникот на таа установа, по завршувањето на мандатот, толку брзо јавно ќе проговори за девијациите кои се случувале, а веројатно и сè уште таму се случуваат.

Артман тврди дека во изминатите години ниту еден дипломат не пројавил сериозен интерес за апсењето на Караџиќ. Напротив, истите тие воделе дури и преговори со Радован Караџиќ за неговиот статус. Портпаролката откри дека водачот од Пале имал заштита од многу влијателни западни личности и организации, кои истовремено се декларираше за негово апсење и изведу-



"Борис Елцин ми потврди дека Караџиќ знае многу работи за Милошевиќ и притоа ме предупреди дека ќе испрати авион во Босна за оттаму да го извлече, ако е потребно. Елцин дури се закани дека никогаш нема да дозволи Караџиќ да биде уапсен".

Жак Ширак

Караџиќ и со Младиќ, само за да ги ослободи двајцата француски пилоти, кои беа заробени од страна на босанските Срби. Покрај тоа, повеќе пати имало неуспешни обиди за доброволно предавање на лидерот на босанските Срби, но тие секогаш завршувале со фијаско на хашките преговарачи. Според тврдењата на Флоренс Артман, Караџиќ за возврат барал 300.000 тогашни германски марки и заштита, пред сè, од луѓето на Милошевиќ, од кои најмногу се плашел дека ќе го ликвидираат. Бидејќи немал доверба во НАТО силите во Босна, Караџиќ побегнал.

Од друга страна, пак, во 1997 година, на средбата меѓу Дел Понте и Ширак во Париз, покрај другите теми било отворено и прашањето за случајот "Караџиќ". И двајцата констатирале дека најголема вина за тоа што тој е на слобода имаат Русите. Во ноември 1997 година, преку Србија и Црна Гора, Караџиќ побегнал во Белорусија, со воен авион кој го испратил лично Борис Елцин. По четири месеци престојување таму, Радован се вратил во Босна, но откако добил гаранции од СФОР дека повеќе нема да презема никакви операции за негово апсење. Ветувањето кое меѓународната заедница му го дала на Караџиќ се почитувало до 2000 година. Тогаш се случил втор обид за негово апсење и за испорачување во Хаг. Тој бил забележан во францускиот сектор во Босна и СФОР добил наредба да го фати. Од непознати причини операцијата била запрена. Караџиќ повторно на некое време бил префрлен надвор од Босна. Всушност, тоа бил и последниот пат кога тој е виден во Босна. Оттогаш нема информации дека повторно се вратил таму.

За време на посетата на Париз, Флоренс Артман се сретнала со францускиот претседател Жак Ширак. За време на разговорот тој повторно ги обвинил американските претставници дека се погрижиле Караџиќ да не биде уапсен, со образложение дека тоа било договор од Дејтон.

ЛОБОДА ЗАТОА ВОР ОД ДЕЈТОН

АМЕРИКАНСКО- ФРАНЦУСКИ ОБВИНУВАЊА

Како најодговорни за неуспешните обиди за апсење на Караџиќ се посочуваат Американците и Французите. Но, во таа игра воопшто не заостануваат ниту Русите. Наводно, во 2004 година Американците ги спречиле Србите да го фатат Радован, иако тој чин бил неминовен. Според Артман, Србите побарале од Франција да обезбеди превоз до Хаг, но Американците во последен момент интервенирале кај српските претставници и ја спречиле операцијата. Во летото 2005 година, еден агент на ЦИА побарал од босанските Срби да се престане со постојаното набљудување на семејството на Караџиќ, со објаснување дека тоа е наредба од Хаг. Своевремено Вашингтон тоа го опиша како грешка во комуникацијата.

Пет години пред тоа, во 2000 година претседателот на Франција, Жак Ширак, ги обвини САД дека го спречиле апсењето на хашкиот бегалец и дека официјален Париз постојано повторувал дека Караџиќ мора да се најде во Хаг, за што на американските власти им давал несебична поддршка во преземањето на таква акција.

Префрлувајќи ја одговорноста на другата страна, поранешниот воен командант на НАТО војската, Весли Кларк, го обвини Ширак дека направил пакт со



ПОТПИШАЛ ДОГОВОР ЗА
ДЕСЕТГОДИШНА, А ЌЕ ЗА
ДОЖИВОТНА АПСТИНЕНЦИЈА

вање пред лицето на правдата. Перверзии. Која е целта на една таква двојна игра? Артман недвосмислено кажа - "Заштитата која му е понудена на Караџиќ сепак е корисна. Таа ја маскира одговорноста на Западот во случајот "Сребреница".

ХАГ НЕ Е НАДЛЕЖЕН ЗА КАРАЦИЌ

Едно од прашањата кои креваа најмногу прав во текот на изминативе години е договорот кој наводно постоел меѓу Ричард Холбрук и Радован Караџиќ. Американскиот дипломат досега тоа многу пати го демантирал, но добро упатени извори потврдуваат дека сепак постоел договор за неиспорачување на водачот на Србите од Босна. Ветувањето дека Радован нема да се најде во Хаг му го дал лично Холбрук пред потпишувањето на Дејтонската спогодба. За возврат Караџиќ требало да се повлече од јав-



"Навистина не ми е јасно како е можно во денешниот свет да се избираат водачи каков што е Радован Караџиќ. Тој феномен ме заинтересира откако почнав да го снимам филмот на Ричард Шепард токму за Караџиќ. Но, тоа не ми се случило само на Србите. Еве и ние Американците два пати во историјата избравме два Буша, татко и син, за свој претседател. Не знам, не знам навистина... што е тоа што ги тера луѓето да го направат тоа. Ги прашав луѓето во Босна дали би откриле каде се крие Караџиќ доколку знаат и ми велат дека тоа не би го сториле затоа што се плашат дека некој ќе им ги убие децата".

Ричард Гур

ниот и од политичкиот живот во Република Српска. Договорот не е само усмен, како што некои тврдат, туку него го имало и во пишана форма. Поранешниот шеф на кабинетот на министерот за надворешни работи на СР Југославија, Владо Надеждин, вели дека со свои очи го видел документот потпишан од двајцата, Караџиќ и Холбрук.

Договорот содржел неколку точки. Во левиот агол на листот стоел потписот на Радован Караџиќ, а во десниот на Холбрук. Најважната точка, трета или четврта по ред, била дека "Хашкиот трибунал не е надлежен за Радован Караџиќ". Документот бил направен во четири примероци, но не се знае каде е потпишан. Некои велат на Пале, други во Сараево, трети во Белград. Ова сè уште е непознаница, затоа што шатл-дипломатот често бил на релација Пале-Сараево-Белград-Загреб. Денес еден од примероците би требало да се наоѓа во Министерството за надворешни работи на СР Југославија, сега Србија. Но, оттаму велат дека во нивната архива не постои такво нешто. За овој случај Надеждин дал изјава во Специјалното обвинителство за воени злосторства во Белград, кое ги испитува лицата кои имаат сознанија за наводниот договор Холбрук-Караџиќ.

Зошто денес никој не го покажува тој договор е малку чудно. Веројатно некој е силно заинтересиран тоа парче хартија да не постои.

ДОГОВОР ЗА ДЕСЕТГОДИШНА ПОЛИТИЧКА АПСТИНЕНЦИЈА

Делегација на Република Српска, на чие чело бил некогашниот директор на радио-телевизијата на РС, покојниот Илија Гузина, во 1995 година во Атина преговарала со



КАРАЦИЌ И МЛАДИЌ - НОЌЕН КОШМАР ЗА ДЕЛ ПОНТЕ

претставниците на САД за повлекување на Радован Караџиќ од политичката сцена во Босна. Тогаш бил направен т.н. џентлменски договор, во кој се наведувале условите за запирање на војната и за повлекување на Радован од политиката. Во делегацијата се наоѓал и Лука Караџиќ, брат на поранешниот лидер на босанските Срби. Врска за одржување на средбата бил некој Бугарин. Тој бил голем пријател со актуелниот американски претседател Џорџ Буш. Дванаесет години по одржувањето на таа средба во Атина, братот на Караџиќ потврдува дека бил постигнат договор за повлекување на Радован од политиката, но тоа повлекување било ограничено на десет години. Тоа значи дека од 2005 година наваму Караџиќ можел повторно да се занимава со политички активности. Откако му ги соопштиле условите дека мора да се повлече од политиката, а дека за возврат нема да оди во Хаг, Радован буквално одговорил: "Да го е..м, но добро е!"

На преговорите во Грција присуствувале и двајца американски разузнавачи, блиски на тогашниот гувернер на Тексас, денешниот претседател Џорџ Буш. Српските преговарачи се обврзале во јавноста ништо да не изнесуваат за средбата и за заклучоците од неа, како воопшто и да не се одржала. Неколку месеци подоцна била одржана уште една средба во Будимпешта, каде наводно бил ставен параф на повлекувањето на Караџиќ од политиката во Република Српска. Ова го потврдува неговиот брат Лука. Веројатно станува збор за посебен документ, различен од оној кој бил склучен со Ричард Холбрук.

ProMedia

hpstore

ProMedia

...printeri, skeneri, multifunkcionalni uredi, telefaks aparati, kopiri, ploteri, digitalni kameri...

PRODAŽBA I SERVIS

business partner

hp

tel. 02/ 3215980

ProMedia